

Дев'ять з половиною тижнів
Елізабет Мак-Нілл

Культові «Дев'ять з половиною тижнів» у друкованому варіанті! Ще більше
пристрасті і одкровень!

Після випадкової зустрічі віртуозний спокусник втягує ледь знайому
дівчину в небезпечну й чуттєву любовну гру. Під його пильним наглядом
вона відкриває для себе нові грані заборонених задоволень. Чи існує межа,
яку вона нізащо не перетне? Навіть вона вже не знає відповіді на це
запитання...

Елізабет Мак-Нілл

Дев'ять з половиною тижнів

© Elizabeth McNeill, 1978

© Francine Prose, передмова, 2005

© Nemiro Ltd, видання українською мовою, 2016

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє
оформлення, 2016

Передмова

«Коли ми вперше опинилися в ліжку разом, він тримав мої руки зв'язаними
за головою».

Уже найперше речення одразу переходить до найголовнішого, так швидко й
різко, що до моменту, коли це речення закінчується, гра переслідування по
суті завершена. Подібно до нашої оповідачки ми знаємо, куди все це
приведе. І попри те, що її майбутнє достеменно невідоме, інтуїтивно ми
відчуваємо, що фінал цього роману зовсім не щасливий.

Наші невиразні передчуття сильнішають разом із зацікавленістю та легким
відчуттям приємного збудження, коли наша героїня холоднокровно фіксує
фази, відповідно до яких розгоряється багаття її роману. Наступного разу,
коли вона та її коханець зустрічаються знову, він просить дозволу
зав'язати їй очі шарфом. Під час третьої зустрічі доводить її до межі
найвищої насолоди й змушує благати про більше. У четвертий раз «він
використав той самий шарф, аби зв'язати мені зап'ястя. Того ж ранку він

надіслав мені на роботу тринадцять троянд». Коли завершується ця коротка, немов телеграма, прелюдія, ми, як і сама авторка, відчуваємо, що не можемо вибратися, і питаємо себе, наскільки далеко це зайде й наскільки відвертою вона готова з нами бути.

З моменту першої публікації в 1978 році мемуарів «Дев'ять з половиною тижнів» авторки, що взяла собі псевдонім Елізабет Мак-Нілл, минуло майже тридцять років[1 – Передмова Франсін Проуз написана до видання «Perennial edition» 2005 року. (Тут і далі прим. пер.)]. Книга набула неймовірного розголосу й стала сенсацією, набагато більшою, ніж можна було очікувати, враховуючи, що так звана сексуальна революція відбулася щонайменше десять років тому.

Вибухова хвиля, яку спричинив роман, на мою думку, була частково пов'язана з тим, що межа між порнографією та серйозними мемуарами ще не була так ретельно розмита, як сьогодні. Адже лише в останнє десятиліття письменники-чоловіки й жінки, здається, починають змагатись у випробуванні особистих меж, і піднімають ставки саморозкриття, сповідаючись читацькій аудиторії в дедалі інтимніших подробицях інцесту, жорстокого поводження в дитинстві й незвичайного сексу.

До цього був, звичайно, Генрі Міллер, чия робота, подібно до творів Джойса й Набокова, спровокувала скандал, кульмінацією якого стала судова справа щодо непристойності текстів. Але ці письменники, як і Френк Гарріс та його колеги-мемуаристи таємного життя, були – навряд чи про це потрібно говорити – чоловіками. З-під пера жінок з'являлися вульгарні комерційні оповідання, що опинялися у всіх на слуху, на кшталт «Щасливої шльондри» Ксав'єри Голандер, літературної порнографії, як, наприклад, «Історія О.» Домінік Орі, та щоденників Анаїс Нін, у яких авторка розповіла про свої амурні справи з таким ширим ліризмом, що мало хто міг сприймати їх як чисту еротику. До того ж Нін постаралася, щоб читач дізнався, що вона зробила багато речей, – пройшла сеанси психоаналізу, оберталася поміж літературного бомонду, писала (!), – які мали для неї набагато більше значення, ніж секс.

На противагу цьому «Дев'ять з половиною тижнів» інтенсивно й цілковито зосереджені на тому, що відбувається між одним чоловіком та однією жінкою, в основному в одному ліжку й впродовж приблизно двох місяців, коли все інше втрачає будь-яке значення. Цю книгу написала (або принаймні це переконливо стверджують) жінка, котра була ким завгодно, але не щасливою шльондрою. І, як і «Книгу Генрі Роббінса», «Дев'ять з половиною тижнів» готував до видання відомий та високошанований редактор, з яким доти працювали письменники Джон Ірвінг, Джойс Керол Оутс та Ісаак Башевіс Зінгер.

Але ще більше скандальній славі книги посприяло те, що вона з'явилася наприкінці епохи, протягом якої феміністки боролися за всі ті речі, – владу, контроль, незалежність, самореалізацію, – від яких оповідачка «Дев'яти з половиною тижнів» радісно відмовляється за кілька днів після того, як поринає в роман із чоловіком, котрого зустріла на мангеттенському вуличному ярмарку. Гострішою цю іронію робить той факт, що оповідачкою – принаймні на перший погляд – є так звана Нова Жінка. Вона насолоджується всіма перевагами, за які боролися її сестри-активістки. «Ефектна ділова жінка, яку люблять друзі та цінує

керівництво», вона має клієнтів, обов'язки, «власний портфель, власну літню сумочку, туфлі на високих підборах, блиск для губ та чисте укладене волосся». Вона має гарну освіту, багато подорожує, сексуально обізнана – коротко кажучи, перед нами наділена всіма перевагами молодого середнього класу самотня мешканка Нью-Йорка. І чого ж, виявляється, вона хоче? Щойно зустрівши свого прекрасного принца, жінка швидко усвідомлює, сама цьому дивуючись, що прагне, аби її прикували наручниками, били, принижували, поводитися, мов із безпорадною дитиною, котра нездатна задовольнити власні першочергові потреби.

У розділі, який коротко описує те, що насправді виявиться деякими з менш тривожних аспектів стосунків, Мак-Нілл розкриває підхід пари до розподілу праці. Під заголовком «Що він робив» оповідачка повідомляє читачеві, що «він годував мене. Він сам купував усі продукти, сам готував усі страви й сам мив увесь посуд». Він одягав і роздягав її, носив її взуття до шевця, читав їй, мив, сушив і розчісував їй волосся дорогим гребінцем, яким також шмагав її, він купував і вставляв їй гігієнічні тампони, набирав для неї ванну, знімав макіяж. А під «Що я робила» лише одне слово: «Нічого». Але, як ми невдовзі дізнаємося, це не зовсім правда. Вона робила більше, ніж «нічого». Вона плазувала по підлозі, приймала спокусливі пози на матраці, коли вони обирали в універмазі нове ліжко, і навіть, одягнена в чоловічий одяг, пограбувала незнайомця, погрожуючи йому ножем, просто тому, що коханець наказав їй зробити це. І весь цей час вона насолоджувалася своїм подвійним життям: «Упродовж усього періоду наших стосунків денні правила мого життя не змінювалися й були такими ж, як до нашої зустрічі: я була незалежною, сама дбала про себе... сама приймала рішення, сама робила вибір. Нічні правила натомість передбачали мою повну безпорадність, залежність, потребу в піклуванні. Від мене не очікували жодних рішень, я не несла жодної відповідальності. У мене не було вибору».

«Я це полюбила».

Револьюційними – або контрреволюційними з огляду на те, з якого боку подивитися, – мемуари «Дев'ять з половиною тижнів» зробили впевненість, непохитний голос досвіду, з яким вони свідчили про той факт, що за певних обставин та для деяких типів особистості секс стає тим козирем, що б'є не лише політику, а й усе інше.

Чверть століття по тому ми призвичаїлися до мемуарних творів, у яких описані знущання сильних із беззахисних, жахи, які доводиться переживати слабким. Ми визнали, що наші емоції та наша сексуальність можуть вести подвійну гру з нашими переконаннями й прийнятими нормами поведінки. Фетишистські атрибути садомазохізму виринули із сексуального підпілля й перемістилися на сторінки глянцевого журналу про високу моду. І можна лише плекати надію, що роман Мак-Нілл пережив той неприємний період, коли його асоціювали з низькоякісним, вульгарним фільмом із Мікі Рурком та Кім Бейсінгер у головних ролях, у якого спільними з романом були лише назва та деякі сюжетні лінії. Багато що змінилося відтоді. То чому ж ця документальна розповідь про садомазохістські стосунки між двома людьми шлюбного віку й дотепер позбавляє нас спокою та розбурхує?

Я наберуся сміливості стверджувати, що так відбувається завдяки майстерності, з якою написана книга, оманливій невимушеності, з якою вона поєднує в собі прийоми художньої літератури та авторитетність мемуарів. Роман побачив світ лише через два роки після виходу збірки оповідань Раймонда Карвера «Чи не були б ви такі ласкаві помовчати, будь ласка?», яка презентувала новий авторський голос – різкі, лаконічні, чіткі речення в теперішньому часі, які характеризували те, що згодом дістало назву мінімалізму в літературі. Проте це саме ті стиль та голос, використовуючи які, лірична героїня Мак-Нілл розповідає свою історію в мемуарах. Вони з'явилися за дев'ять років до того, як Джей Мак-Інерні у своєму творі «Яскраві вогні великого міста» використав той самий тон, аби відтворити ритми непривітного міського середовища, але це (за винятком, однак, наркотиків та нічного трибу життя) і є той соціальний осередок, у якому розгортаються події роману Мак-Нілл. Стримані, лаконічні, різкі «Дев'ять з половиною тижнів» можна назвати чи не першими мемуарами, написаними в стилі мінімалізму. Проте, на відміну від більшості письменників тієї доби, чиї роботи були сповнені меланхолії через нерозділену романтичну тугу, Мак-Нілл розуміла, що Ерос вимагає до себе набагато більшої уваги.

Мова мемуарів ретельно уникає переривчастого дихання бульварних любовних романів, штучного ліризму, притаманного романтичній літературі, сміховинних кліше традиційної порнографії. Оповідачка розкриває свої відчуття та емоції прозаїчно, у квазідокументальному, майже журналістському стилі, намагаючись якомога ближче дотримуватися фактів, подій, ведучи нехитру розповідь про те, що сталося.

Ця книга є справжнім взірцем у мистецтві приховування інформації. Те, що нам розповідають про коханця, – така сама загальна інформація, як і опис деталей його гардероба: кольори, стиль та вигляд його сорочок і штанів – того, що вона знаходить, коли вперше опиняється в його спальні. Він не має імені, авторка використовує лише займенник «він», ніби існував лише один «він», наче він був єдиним чоловіком у всьому світі. Ми дізнаємося, що геть занедбана квартира оповідачки перетворилася на музей сувенірів та пам'ятних подарунків, захарашений різнокольоровим щебнем непростого життя, але якщо подивитися крізь призму сексу й садомазохізму, час, що його пара проводить віч-на-віч, стає таким порожнім і безбарвним, як інтер'єр помешкання коханця. Його взаємини з приятелями видаються таємничими, навіть лиховісними, а подруга, з якою оповідачка здійснила ту доленосну прогулянку на ярмарок, щезає зі сторінок, щойно з'являється цей чоловік.

Нам відомо, що готує коханець Мак-Нілл, що він читає, де він купує продукти й одяг, але авторка не дає фактично жодних подробиць про роботу кожного з героїв, про їхнє минуле, про погоду – окрім того факту, що дія відбувається влітку, – або про життя міста, яке, очевидно, триває десь навколо них. Немає ані розважливості, ані сором'язливості, ані пошуку причин або пояснень, ані рефлексії (героїня жодного разу не робить спроби подивитися ширше на свій стан), ані простої психологізації чи випадкових домислів про те, які душевні травми, отримані в дитинстві, або який ранній досвід міг схилити їх до пошуку відносин такого ґатунку. Мак-Нілл не бачить сенсу в тому, аби дослухатися до застережень і слушних сумнівів простого читача, який майже від самого початку міг зробити висновок, що ігри з цим чоловіком не принесуть нічого доброго.

Використовуючи прийоми замовчування та пропущення, а також майже постійну напруженість, письменниця відтворює задушливу атмосферу клаустрофобії, що заповнює стосунки, відсутність будь-якої об'єктивної реальності поза межами самого цього роману. Читаючи її, немовби відчуваєш, як з кімнати поступово викачують повітря.

Структура книги напрочуд проста, захоплива й водночас тривожна – справи йдуть усе гірше й гірше. Точніше, ми спостерігаємо, як оповідачка занурюється в трясовину приниження та розчарування, і ці почуття дедалі сильнішають; вона поступово втрачає свою індивідуальність, дозволяючи своїй моральності та самоповазі бути пригнобленими заради її власного бажання та задоволення забаганок її коханця, його капризів, що стають дедалі жорстокішими й образливішими. Відбуваються інцидент із масажистом й історія з повією, котру викликають, аби та перетворила оповідачку на подобу дешевої шльондри – одягнена в незвичну перуку та лакову міні-спідницю, «ефектна ділова жінка» змушена визнати, що насолоду, яку вона дарує своєму коханцеві, йому може дати будь-яка жінка з хоча б трохи розкутими поглядами на сексуальні розваги. Але пограбування з погрозами ножом, якого вимагає коханець, є найбільш моторошним епізодом, адже цього разу жорстокість спрямована на невинного, наляканого незнайомця, котрому не повідомили правила гри.

У рідкісний момент рефлексії Мак-Нілл розглядає можливість того, що ця сексуальна пригода дедалі виходитиме з-під контролю, аж до того моменту, коли оповідачка відчує жагу бути вбитою, а її коханець – тотожне за силою імпульсивне бажання вбити її. Але це неможливо, допоки вона не побачить краплі власної крові, що виступила під час їхніх любовних баталій, і зрештою залишки інстинкту самозбереження переборють силу бажання й пристрасті та призводять до неконтрольованої істерики. Стурбований (хоча ми самі маємо уявити, наскільки) коханець оповідачки везе її до шпиталю. Мак-Нілл доповідає з властивою їй стриманістю про те, що відбувається після цього, і завершує любовний роман «курсом лікування, що тривав кілька місяців».

Найприголомшливішим та найнесподіванишим висновком, а водночас і найбільшим досягненням цієї книги є те, що оповідь про надмірну, патологічну пристрасть стає метафорою крайнощів, до яких може нас довести будь-яке бажання. Не меншою мірою вона є клінічним дослідженням, ніж тим, чого прагнула авторка, – «спогадами про любовний роман». Захопливі відкриття, розчинення коханців одне в одному, поступове стирання зовнішнього світу, випадкове й небажане повернення до нормальності – ця сюжетна лінія до болю знайома всім, хто перебуває в екстримі пристрасних стосунків, якими б «здоровими» чи «нормальними» вони не видавалися.

Не менш разучі сьогодні, як і тоді, коли були щойно видані, «Дев'ять з половиною тижнів» є водночас виправдувальною та повчальною оповіддю про легкість, з якою інтоксикація коханням і сексом може змінити наше бачення самих себе й змусити побачити в абсолютно новий спосіб особу, якою ми так невинно й нерозумно себе уявляли.

Франсін Проуз

Дев'ять з половиною тижнів

Н. В. та Н. Р., я вам дуже вдячна

1

Коли ми вперше опинилися в ліжку разом, він тримав мої руки зв'язаними за головою. Мені це сподобалося. Мені сподобався він. Він був похмурим, що видалося мені романтичним; він був веселим, яскравим, цікавим співрозмовником; і він дав мені насолоду.

У нашу другу зустріч він підняв із підлоги мій шарф, який я впустила, коли звільнялася від одягу, посміхнувся та сказав: «Ти дозволиш мені зав'язати тобі очі?» Ніхто раніше не зав'язував мені очі в ліжку, і мені це сподобалося. Він сподобався мені навіть більше, ніж у нашу першу ніч, і пізніше, коли чистила зуби, я не могла стримати усмішки: я зустріла приголомшливо вправного коханця.

Під час третьої нашої зустрічі він кілька разів доводив мене до межі, коли відстань до оргазму була завтовшки з волосину. Коли я знову затремтіла в очікуванні найвищої точки насолоди й він знов-таки зупинився, я почула свій голос, що відокремився від мене й пролунав над ліжком, бажаючи його продовжувати. Він догодив. Я почала закохуватися.

У четвертий раз, коли я вже не могла стримувати свого збудження, він використав той самий шарф, аби зв'язати мені зап'ястя. Того ж ранку він надіслав мені на роботу тринадцять троянд.

2

Сьогодні неділя, травень добігає кінця. Я проводжу цей день зі своєю подругою, що звільнилася з компанії, де я працюю, приблизно рік тому. На наш взаємний подив, за минулі місяці ми зустрічалися набагато частіше, ніж коли працювали в одному офісі. Вона живе в центрі міста, і неподалік від її помешкання відбувається вуличний ярмарок. Ми гуляли, зупинялися, теревенили, куштували різні смаколики, і вона придбала обдерту, але дуже красиву срібну коробочку для пігулок в одній із лавок, де продавали зношений одяг, старі книги, різноманітні дрібнички з написом «антикваріат» і масивні картини із зображенням скорботних жінок, у кутиках чиїх рожевих вуст застигла акрилова фарба.

Я намагаюся вирішити, чи варто повертатися половину кварталу до лавки, де я довго пестила мереживну шаль, яку моя колежанка назвала брудною. «Вона була брудна», – голосно промовляю я їй у спину, сподіваючись, що подруга почує мій голос крізь увесь цей гамір. Вона йде трохи попереду. «Та лише уяви собі, якою вона стане, якщо її випрати та підлатати...» Вона кидає на мене погляд через плече, підносить до вуха праву долоню, недочуваючи, потім вказує на жінку в дуже великому чоловічому костюмі, яка уважно й навіть із захватом придивляється до набору барабанів; закочує очі та відвертається. «Випрати й підлатати! – кричу я, – ти не можеш уявити її чистою? Я думаю, мені треба повернутися й придбати її, у ній є щось...» «Тоді варто зробити це, – чую я голос біля свого лівого вуха, – причому чим швидше, тим краще. Адже хтось інший міг уже купити її та випрати, поки ти намагаєшся докричатися до неї в цьому гаморі». Я різко обертаюся й кидаю роздратований погляд на чоловіка, що йде просто позаду мене. Потім знову розвертаюся та роблю відчайдушну спробу наздогнати подругу. Але я буквально застрягла. Натовп уповільнив рух і поступово взагалі зупинився. Просто попереду мене трійко дітей, яким іще нема й шести років, у кожного в руках італійське морозиво, що тане й тече по пальцях; праворуч жінка розмахує фалафелем[2 – Фалафель (араб.

) – котлетки з бобових, підсмажені на олії й загорнуті в піту із соусом, овочами та зеленню. Традиційна страва, поширена в багатьох кухнях Близького Сходу.] із небезпечною для мене прихильністю, до ударника приєднується гітарист, і їхня публіка застигає на місці, зачарована, захоплена, у полоні смачної їжі, свіжого повітря та атмосфери доброзичливості. «Це вуличний ярмарок, перший у цьому сезоні, – каже той самий голос над моїм лівим вухом. – Людям треба спілкуватися з незнайомцями, бо який інакше в цьому всьому сенс? Я все ще вважаю, що вам варто повернутися й купити її, хай би там що».

Сонце світить яскраво, проте на вулиці зовсім не парко – просто тепла й файна погода; небо ясне, повітря чисте й прозоре, немов над невеликим містечком у штаті Міннесота; середня дитина з трійці щойно лизнула морозиво кожного зі своїх друзів по черзі; це, без сумніву, наймиліший недільний день. «Просто поношена шаль, – кажу я, – нічого особливого. Однак це дуже цікава й тонка ручна робота, а коштує лише чотири долари – ціна квитка в кіно. Думаю, я все ж таки куплю її». Але зараз я не можу поворушитися: мені нема куди йти. Ми стоїмо віч-на-віч та всміхаємося одне одному. На ньому немає сонцезахисних окулярів, тож він мружиться, дивлячись мені в очі; волосся спадає йому на лоба. Його обличчя стає привабливим, коли він розмовляє, і ще більш звабливим, коли усміхається; напевно, на світлинах він виходить як мінімум погано, якщо наполегливо зберігає серйозний вираз обличчя перед об'єктивом камери. На ньому поношена світло-рожева сорочка із засуканими рукавами, трохи мішкуваті штани кольору хакі. «Ну, так чи інакше не гей», – думаю я. Те, як сидять на ньому штани, – одна з небагатьох ознак, що залишилися (хоча й не завжди можна на них розраховувати), а також тенісне взуття без шкарпеток. «Я повернуся з вами туди, – каже він. – Ви не загубите свою подругу: цей безлад тягнеться лише кілька кварталів, тож рано чи пізно ви все одно зустрінетеся, якщо, звісно, вона не вирішить узагалі піти звідси». «Не вирішить, – відповідаю я. – Вона живе неподалік». Він почав прокладати собі плечем шлях назад у тому напрямку, звідки ми прийшли, і промовив через плече: «Я теж. Мене звати...»

Сьогодні четвер. Ми вечеряли разом у кафе в неділю та понеділок, у вівторок – у мене вдома, у середу побували в гостях у моєї колеги, де скуштували холодної м'ясної нарізки, придбаної в «Забарс». Сьогодні він готує вечерю в себе вдома. Ми на кухні, балакаємо, доки він ріже салат. Він відмовився від моєї пропозиції допомогти, налив нам по келиху вина й ледве встиг спитати, чи маю я братів і сестер, аж тут йому хтось телефонує. «Розумію, але ні, – каже він. – Мені зараз справді не до того. Ні, кажу тобі, ця фігня може почекати до завтра...» Довга пауза, під час якої він гримасує мені, хитаючи головою. Несподівано він вибухає: «Милостивий Боже! Гаразд, приходь. Але дві години, не більше. Присягаюся, якщо ти не покинеш моєї оселі за дві години, трясця йому всьому, я маю плани на сьогоднішній вечір...»

«Цей йолоп, – важко зітхає він, роздратований і трохи сором'язливий. – Я хочу, щоб він зник із мого життя. Він непоганий хлопчина; з ним можна перехилити не один кухоль пива, але між нами нема нічого спільного, окрім того, що він грає в теніс там, де і я, і працює зі мною в одній компанії, де часто не може виконати роботу вчасно, тож змушений постійно наздоганяти, брати інтенсивний курс, мов у середній школі. Він не дуже кмітливий, та й узагалі поводить себе, мов ганчірка. Він прийде о восьмій; знайома історія, чергова фігня, яку він мав зробити два тижні тому, а тепер панікує. Мені справді дуже шкода. Але нам доведеться піти до спальні, і ти подивишся телевизор».

«Я б краще пішла додому», – кажу я. «Ні, не підеш, – відповідає він. – Не йди додому, саме цього я й боявся. Слухай, ми повечеряємо, ти кілька годин чимось розважиш себе сама, – зателефонуй матері, наприклад, роби, що тобі заманеться, – і ми чудово проведемо час, коли він піде. Буде ж лише десята вечора. Гаразд?» «Узагалі-то я не маю звички телефонувати мамі, коли треба вбити годину-другу, – кажу я. – Мені огидна сама ідея вбивання двох годин, трьох, байдуже. Шкода, що я не маю із собою роботи...» «Обирай, – каже він. – Усе, що забажаєш, аби не сумувала». Він з ентузіазмом простягає мені свій портфель із паперами, і я щиро сміюся.

«Гаразд, – кажу я. – Знайду собі щось почитати. Але я піду до спальні, і твій знайомий навіть гадки не повинен мати, що я тут. Якщо о десятій він усе ще буде в тебе, я візьму мітлу, накину на голову простирadlo, вийду до вас і буду непристойно танцювати». «Чудово, – сьє він. – Телевізор я все одно принесу сюди про всяк випадок, якщо тобі стане сумно. А після вечері збігаю до газетного кіоску, що за квартал звідси, і принесу тобі купу журналів, аби почерпнула звідти кілька нових хтивих рухів і поз, про які могла не знати раніше». «Дякую», – кажу я, і він усміхається.

Після салату із соковитим шматком м'яса ми п'ємо каву у вітальні, сидячи на глибокому м'якому дивані, оббитому блакитною тканиною, що потерлася на ручках до майже сірого кольору, і тугою окантовкою, що де-не-де також надірвана. «І що ти з нею робиш, з цією кавою?» – питаю я. «Роблю, –

спантеличено повторює він. – Нічого, вона зварена в кавоварці. Щось не так?» «Стривай, – кажу я, – я обійдуся без журналів, якщо ти даси мені отого Жіда в блискучій білій обкладинці, що стоїть на лівій верхній полиці у вітальні. Я звернула увагу на корінець тієї книги ще за вечерею. Цей чоловік завжди видавався мені вельми розпусним». Проте коли він дає мені книжку, виявляється, що вона французькою. А Кафка, що впав із полиці, коли він тягнувся за Жідом, – німецькою. «Не зважай, – кажу я. – У тебе є „Розбите серце Белінди“? Або ще краще – „Пристрасті буремної ночі“?» «Мені прикро, – каже він, – але, здається, у мене нема жодної...» Його турботливий, зняковілий голос дратує мене. «Тоді „Війну і мир“, – в'ідливо кидаю я. – У тому рідкісному, вишуканому японському перекладі».

Він кладе на стіл дві книжки, які тримав у руках, і обіймає мене. «Мила моя...» «А також, – перериваю я його голосом, таким же невдоволеним та обуреним, як і я сама, – це трохи поспішно – називати мене милою, чи не так? Ми знайомі лише дев'яносто шість годин». Він притягує мене до себе й міцно обіймає. «Послухай, я не можу описати, наскільки мені шкода, що плани змінилися. Цей прицюцькуватий... Я зараз просто все скасу».

Щойно він тягне руку до слухавки, я почуваюся смішною. Я прочищаю горло, голосно ковтаю й кажу: «Не зважай на це. Мені знадобиться дві години, аби прочитати газету, а якщо ти даси мені папір, то я напишу листа, що його вже кілька місяців як мала відправити. Це буде гарним поштовхом для мого сумління. А ще мені знадобиться ручка».

Він із полегшенням широко всміхається; іде до великого дубового столу на тому кінці вітальні, вертається з пачкою тонкого паперу кремового кольору; передає мені авторучку з внутрішньої кишені свого піджака та несе телевізор до спальні. «Я дуже сподіваюся, що це не засмутить тебе, – каже він. – Таке більше не повториться». Я ще й гадки не маю, наскільки ретельно він дотримається цього слова.

Коли дзижчить вхідний дзвінок, я вже лежу на його ліжку, влаштувавшись на одній із подушок, яку приставила до стіни; мої коліна зігнуті, його масивна авторучка твердо й зручно лежить у моїй руці. Я чую, як двоє чоловіків вітаються, але тільки-но вони починають бесіду, я насилу можу розрізнити хіба поодинокі слова.

Я пишу листа («...зустріла цього чоловіка кілька днів тому, дуже непоганий початок, дуже відрізняється від Джері, який зараз більш ніж щасливий із Гарріет, ти мусиш пам'ятати її...»), кидаю побіжний погляд на «Таймс», наспіх читаю свій гороскоп у «Пост»: «Припущення легко розвивати, але слід бути обережним, адже вони знецінюються тому, що стають усім відомі. Не плануйте нічого на ранок: цей час знадобиться вам для невідкладних покупок». Уперше у своєму житті, думаю я, мені б хотілося зрозуміти, що означає цей мій гороскоп. Я витягую ноги й падаю на подушку, немов розчавлена. Упродовж тих кількох годин, що я провела з ним тут, у його помешканні, я не приділяла уваги тому, що мене оточує. Тепер я бачу, що тут нема особливо на що дивитися. Це велика кімната з високою стелею, на підлозі лежить такий самий сірий килим, що й у коридорі та вітальні. Стіни білі, повністю голі. Ліжко, що стоїть на низькій платформі, невелике, воно здається зовсім малим. Простирадла білі – свіжі, зауважую я, такі, як у понеділок; як часто цей чоловік змінює простирадла? – ковдра світло-сіра, постільного покривала взагалі нема. Два високі вікна

на стіні ліворуч від ліжка закриті жалюзі з бамбука, пофарбованого в білий колір. З одного боку ліжка стілець, на якому зараз поставлено телевізор із програвачем; приставний столик із такого ж дерева, що й платформа, стоїть праворуч. Лампа на цьому столику має білий абажур, круглу біло-блакитну підставку – такі роблять з китайських ваз – та лампочку розжарювання на 75 ватів. Мені подобається витончена підставка, але водночас я думаю: «Де б він цим не займався, чоловік, у ліжку якого я зараз лежу, певно не читає в ньому свої книги мовою оригіналу. Як можна не насолоджуватися одним із найприємніших задоволень, що доступні людині? Усе, що йому потрібне, – це трохи потужніша лампочка, парочка додаткових подушок та лампа для читання...»

Мені цікаво, що він подумав про мою спальню. Вона менша від половини його кімнати, стіни я та дві мої подружки пофарбували в слабкий світло-персиковий колір; щоб домогтися його, я мордувалася з фарбами зо три місяці. Але це було того варте. Мені цікаво, що він подумав про ліжник, прикрашений квітчастим візерунком, штори, простирадла й наволочки, дібрані в тон; три старенькі килимки з античним орнаментом; привезені з кожної з моїх подорожей дрібнички, що ними заставлена дошка для гри в шахи; косметичний столик, книжкові полиці; купи реклами, що надійшла поштою, журналів та книжок у м'якій обкладинці, що двома невеличкими пагорками розташувалися по обидва боки од ліжка; китайський пластиковий контейнер для іжі – порожній, але з виделкою всередині; білизну, вкладену в наволочку, що лежить у кутку кімнати; газетні вирізки зі світлинами Аль Пачіно та Джека Ніколсона, що стирчать у рамі великого дзеркала над столом разом зі знімками, зробленими фотоапаратом «Поляроїд», на яких зображені мої батьки – вони широко всміхаються – та я з чотирирічною кузиною на Коні-Айленді; одну листівку з норвезькими фіордами, яку надіслала мені подруга, та одну із сицилійських капличок, у яку я залюбилася два роки тому. І про обкладинки «Нью-Йоркера», що висять у рамках на стіні, і мапи країн, де я побувала (особливі для мене міста обведені червоним маркером); і про мій улюблений експонат – масне від жирних плям меню ресторану «Лючоу» в ошатній срібній рамці – першого ресторану в Нью-Йорку, який я відвідала дванадцять років тому.

А тепер я в цій кімнаті, і вона, кажу я собі, занадто проста, щоб називати її простою. Вона аскетична, якщо казати доброзичливо, або елегантна, якщо треба підлеститися, або нудна, коли вже бути чесним. У жодному разі це приміщення не можна назвати затишним. Невже ніхто не розповів йому, що на стіни можна щось вішати? Зі своєю роботою він точно може дозволити собі пару-трійку цікавих зображень; а за ту суму, яку заплатив за той потворний меблевий комплект «Стелла» у вітальні, ці стіни можна було покрити сусальним золотом...

Тепер голоси чути краще. На годиннику майже дев'ята. Я підводжуся з ліжка й проходжу повз високий дерев'яний комод із вишуканими мідними ручками та декоративними різьбленими візерунками; коло нього довгий, вузький стіл у стилі Парсона[3 – Стіл у стилі Парсона – модерністський стіл квадратної або прямокутної форми, усі ніжки якого відповідають товщині стільниці.], на якому стоїть лампа-близнючка тієї, що й на приставному столику біля його ліжка, та кілька спеціалізованих журналів. А от і шафа. Вона широка, з двома дверцятами однакового розміру. Коли я роблю спробу їх відчинити, праві дверцята несподівано пронизливо риплять – я замираю на місці, затамовуючи подих. Але голос невидимого незнайомця

стає дедалі гучнішим, майже криком, тоді як його голос муркоче, залишаючись тихим та врівноваженим. Я відчуваюся злодюжкою. «Як і маеш почуватися, – кажу я собі, – ти і є злодюжка».

За дверима шафа виявляється високою до самої стелі. Над простором для одягу дві полиці, відділення досить глибокі. Судячи з того, що я бачу, – а мені видно лише передній край верхньої полиці, – там лежить рудувато-коричнева, добряче подряпана шкіряна валіза; чохол для фотокамери, лижні черевики та три чорні вінілові теки з написом «Податки» на широких дводюймових корінцях. На полиці нижче лежать п'ять теплих светрів із вирізом під горло: два темно-синього кольору, один чорний, один білий із трохи сіруватим відтінком, один темно-бордовий – та чотири купки сорочок: кожна або блакитна, або світло-рожева, або біла. («Я тепер раз на рік телефоную до „Брукс Бразерс“, – скаже він мені кілька днів потому. – Вони надсилають мені ці сорочки, і мені не треба ходити по крамницях». Коли на манжетах та комірці з'являються перші ознаки зношеності, він перекладає сорочку на окрему полицю й вдягає її вдома, як я дізнаюся згодом; чоловік у китайській пральні повертає йому чисті та відпрасовані зношені сорочки разом, складені окремо від решти. Якщо на сорочці виявляється пляма, яку неможливо відіпрати, він викидає її геть.)

Поруч із сорочками лежать дві тенісні ракетки, їхні ручки трохи довші за полицю, тому виступають за край. Шість білих футболок-поло на картонній підкладці, п'ять пар тенісних шортів. (Він грає щовівторка з 12:30 до 14:30, щочетверга з 12:15 до 14.00, щонеділі з 15.00 до 17.00, цілорічно, зрозумію я згодом. Він носить ракетки в чохлах, у яких їх було придбано, решту одягу – у коричневому паперовому пакеті.) Біля правої стіни, також на другій полиці, лежить стос із десяти білих наволочок, а поруч із ним – трохи більший із білих простирادل.

Не враховуючи того, у якому він зараз стоїть у сусідній кімнаті, та тих, що, імовірно, зараз чекають на хімчистку, він має дев'ять костюмів. Три – темно-сірий, темно-синій у тонку світлу смужку, сірий твідовий; усі з жилетами ідентичного розміру – цілком нові. Три інші – білий льняний, помірно-сірий фланелевий та блакитно-білий із жатого ситцю; перші два з жилетами, усі знов-таки скроєні за одною міркою – трохи поношені. Сірому габардиновому та темно-сірому вовняному в тонку смужку десь приблизно два роки; поруч висить смокінг. («Купив його чотири роки тому», – скаже він мені пізніше; він не вдягне цей смокінг при мені. Одного разу він зауважить, що його костюми вже одинадцять років робить на замовлення та сама кравчиня в «Маленькій Італії», що він не іздив на примірку ні цього року, ні минулого й дуже задоволений тим, що переконав кравчиню в необов'язковості цього нудного заняття. «Це випадково спало мені на думку: навіщо я роблю це рік за роком. Нудота, що лише забирає час, адже моя вага не змінюється з часів вищої школи, і рости я теж давно перестав». Коли на костюмі з'являються ознаки того, що його вдягали, він віддає його китайцеві на прання – але не на суху чистку. «Але ж він на добрих два фути нижчий за тебе, – скажу я, коли він у той самий спосіб позбудеться й сірого габардинового. – Як він може з ним упоратися?» «Хто його знає, – відповідає він. – Я ніколи не питаю. Він завжди забирає їх».)

Він має дві пари темно-синіх лижних штанів і дві пари старих штанів кольору хакі, на кожних плями від фарби. («Кілька років тому я спробував

зробити ремонт у ванній та зрозумів, що це була помилка. Не так уже й добре в мене виходить те, що я роблю, коли думаю, що маю це зробити. Воно того не варте, та ванна пофарбована гірше, ніж ти могла б собі уявити в найстрашнішому жахітті».)

Поруч із бежевим плащем висить темне вовняне пальто, лижний пуховик на краю вішалки займає добрий фут завширшки. Складена чорна парасоля притулена до стінки в лівому куті. Біля задньої стінки діагонально стоїть набір – лижі та лижні палиці. З внутрішнього боку лівих дверцят на ручці з пруткової латуні висить дюжина краваток; вони настільки схожі одна на одну, що коли я кидаю на них швидкий погляд, здаються єдиним шматком тканини. Переважна більшість із них темно-сірі або темно-сині з малесеньким геометричним принтом бордового відтінку; два темно-сині в маленьку білу цятку, найсміливіший – сірий з обережним білим та, як не важко здогадатися, бордовим орнаментом. («Я не дуже люблю різноманітність в одязі, – скаже він. – Власному одязі, маю на увазі. Мені подобається знати, що день за днем я маю приблизно однаковий вигляд».) На підлозі акуратним рядком вишикувалися три пари кедів, чотири пари ідентичних чорних черевиків, одна пара звичайних шкіряних мокасинів густого червоного кольору.

Я зачинаю дверцята й навшпиньках іду до комода, що стоїть біля стіни й відокремлює спальню від кімнати для гостей. У ньому шість шухляд: три неглибокі, дві середні й одна глибока в самому низу. Я починаю з верхньої. Купка білих носовичків із вишитими ініціалами, наручний годинник без ремінця, старий кишеньковий годинник; складена вдвое чорна шовкова краватка-метелик лежить у кришці від чогось на кшталт бляшанки з-під конфітуру; набір простих золотих запонок, одна вузька золота застібка для краватки та ще одна, покрита темно-синім лаком, із тонкою золотою лінією посередині, що тягнеться по всій довжині застібки. «Хтось подарував це йому, – думаю я, – це точно подарунок, і непоганий до того ж подарунок». Наступна шухляда: дві пари чорних шкіряних рукавичок, одна на підкладці, друга – без; пара бежевих – без підкладки; великі, товсті лижні рукавиці; широкий пояс-шарф. Третя: темно-сині шорти для плавання, суспензорій[4 – Суспензорій (англ. jockstrap) – білизна, яку вдягають спортсмени й танцівники для підтримки геніталій.], піжама – теж темно-синя з білим візерунком, усе ще запакована в пакет від виробника. Ще один подарунок? Ні, на ній досі залишився цінник. Наступна шухляда, перша з тих, що середнього об'єму, ховає в собі щонайменше дві дюжини білих трусів. Нижче зберігається чотирнадцять пар білих вовняних шкарпеток та сорочка з манишкою в пластиковому пакеті. Найбільша шухляда не відчиняється одразу, і мені доводиться посмикати її кілька разів. Коли я зрештою домагаюся свого, то застигаю здивована: набита до краю шухляда мало не тріщить від не менш як тисячі абсолютно ідентичних довгих чорних шкарпеток. Я думаю: «У цього чоловіка більше шкарпеток, ніж у всіх чоловіків, яких я знала, разом. Чи не боїться він, що одного разу вночі закриються всі швейні фабрики країни?» («Ненавиджу ходити до пральні, – скаже він за кілька тижнів по тому. – Це просто, коли розібратися, але це забирає в мене надто багато часу. Чим більше речей ти маєш, тим рідше доведеться відвідувати крамниці чи пральні». Я дивитимуся на нього, лежачи на ліжку й відчуваючи, як розтоплюється, як тече мое тіло: він витягує з шухляди пару шкарпеток, просовує долоню в одну з них – шкіра проглядає крізь тонку тканину на п'ятці, хоча немає навіть натяку на дірку, – та кидає шкарпетку в смітник. «Краще також, аби вони всі були

однакові, – відповідь мені він. – Таким чином тобі не доведеться шукати відповідну пару. Я мучився з цим гівном протягом усього навчання в школі, це справді неймовірно дратує».)

Я зачиняю комод, стрибаю на ліжку, лягаю на спину, підскакую, кручу в повітрі педаль невидимого велосипеда. Я втрачаю здоровий глузд. Закохуюся в людину, яка накопичує шкарпетки, шкарпетконакопичувача, чоловіка, котрий відкладає чорні шкарпетки на чорний день... Я не можу втриматися від рохкання та пирхання, марно намагаючись не зареготати, хоча голос його друга-йолопа пронизливо верещить і я могла б зарепетувати «Пожежа!» й не бути почутою.

За чверть десята. Я зрештою заспокоююся, складаю руки під головою. Дивлюся на стелю, пантруючи за тінню, яку відкидає світильник біля ліжка. «Якби ж твоя мама могла бачити тебе: нишпорити по шухлядах чужих людей – то найогидніше, що можна собі уявити!.. Не те щоб нишпорити – кажу я собі, каючись, але не в змозі перестати усміхатися, – я нічого не торкалася». Слава Господу, що зберіг мене від того, аби він зазирнув до моєї шафи! Точно передбачивши, що скоро він завітає до спальні, я непомітно заздалегідь зачинила її ковзні двері, поки він сьорбав каву у вітальні; це було позавчора. Гармидер, безлад – підсумок десятилітньої гонитви за тенденціями у світі великої моди; накопичене за цей час чергується з тим, що потрапило до мого гардероба цього року. Місяць тому, шукаючи сукню, яку, як виявилось згодом, загубили в пральні, я натрапила на міні-спідницю, що залишилася від того минулого; збентежена, я тієї ж миті викинула її, але згодом повернула на звичне місце; я провела в ній надто гарний час, і якою ж забавкою була вона спочатку! А мій бежевий плащ із підкладкою в клітинку, що перейшов крізь сито й решето, бо був у мене ще з другого курсу; а слакси, придбані на розпродажі в «Бонвіт», бо були зроблені з такої чудової клітчастої вовни, однак тієї ж осені не лише виявилися закороткими (а до підрубувального шва було якихось два сантиметри), але й не пасували до жодної з речей у моєму гардеробі; і попри це я не можу позбутися їх, бо то були вигідні покупки та дуже, дуже якісні речі. Лахміття, мотлох, вінегрет у глибині моєї шафи: гостроносі туфлі з відкритою п'ятою, які можна було взути принаймні під максі-спідницю; незграбна гумова шапка, яку я вдягаю раз на рік, коли на вулиці дощить, а мені конче потрібна сигарета; сумка від «Гуччі», яку я не витягую з шафи роками, але як же тремтіли мої руки, коли відраховували суму, що дорівнювала майже моїй двотижневій заробітній платні, а яка ж я була щаслива, що досягла висот того, що згодом стала називати нью-йоркською елегантністю; паски, що падали з гачків, маленькі червоні чобітки, що залишилися від того хлопчика з фотографії на моєму дзеркалі й давно не підходили мені за розміром; футбольна толстовка мого колишнього коханця, у якій я зазвичай займаюся прибиранням...

«То що ж ти врешті-решт винесла з усього цього? – запитую я сама в себе. – До чого це зводиться, окрім того, що ти пхаєш носа не у свої справи?» «Ну, він акуратний, – кажу я собі. – Грає в теніс, катається на лижах, плаває. Гадки не має про значення слова „ландромат“». Чи нормальні для чоловіка його віку та роду занять десять білих, вісім рожевих та одинадцять блакитних сорочок? Не знаю. Хоча ми одного віку, нагадую я собі, ми приблизно однолітки, та чи мала я коли-небудь так багато чогось? Одне мені відомо напевно: я ніколи раніше не зустрічала чоловіка з таким вузьким уявленням про розмаїття кольорів. Жодної лілової, кольору

фуксії, бірюзової, помаранчевої речі – гаразд; але ж жодної коричневої? Жодної зеленої, жодної жовтої, жодної червоної? Ті крихітні цяточки бордового кольору на краватках не враховуються. Усе або блакитне, або сіре, або біле, або чорне, окрім, звісно, тих рожевих сорочок.

«Чоловік, з яким ти знюхалася, не зовсім звичайний», – кажу я собі. І справа не в тому, які речі він має, а в тому, яких не має. На грубому листку паперу я складаю перелік. Його ручка додає моему дрібному, густому почерку ширину й нахил, до яких я не звикла. «Нема халата», – занотовую я. То й що? Лише одна піжама, до того ж запакована? Мабуть, на випадок, якщо доведеться спішно їхати до шпиталю, придбана з тих же міркувань, з яких матері радять не покладатися на булавки на білизні... Ані шарфа, ані шапки: напевно, сильний імунітет до застуд. Але чому в цього чоловіка немає жодних джинсів? Чи знаю я кого-небудь, – кого-небудь, – хто не мав би хоча б одних, навіть якщо вже ніколи не вдягатиме їх, просто джинсів, що лишилися з шістдесятих років? І жодного светра з високим коміром. Жодної шкіряної куртки, жодного блейзера, жодної-однісінької самотньої малесенької футболочки! Де ці вельветові штани, які я звикла бачити на чоловіках, де сандалі, де спортивні куртки, картаті фланелеві сорочки?

Я передивляюся свій перелік. «Усе нормально, – гучніше лунає його веселий голос у сусідній кімнаті. – Не переймайся, я був радий допомогти і радий, що ми все владнали. Побачимось завтра, відпочинь, тобі нема про що хвилюватися...» Я опускаю ноги з ліжка, сідаю прямо, різко згортаю папір та засовую його в сумочку, що стоїть на підлозі біля ліжка. Грюкають вхідні двері, він з'являється на порозі спальні усміхнений: «Усе, готово, він пішов. Час відсвяткувати це. Люба, ти молодчина, що дочекалася й не засмутилася через цю неприємність; час випити трохи вина...»

Незабаром північ, ми лежимо на його ліжку. Склалося так, що ми не випили вина, а натомість одразу перейшли до сексу. Ми кохалися поспіхом, майже не скинувши одягу; після того ми разом прийняли душ і я сказала йому, що це вперше за десять років, що я більше люблю лежати у ванні. Загорнувшись у рушники, ми з'їли три великі шматки чорничного пирога, що залишився після вечері, і допили пляшку «Шаблі». Я лежу на спині, дивлячись на стелю, підклавши руки під голову. Він розтягнувся поруч зі мною й лежить на животі. Його права рука підпирає голову, а ліва лягає на мої груди. Посеред оповідки з низкою буденних статистичних фактів, якої він домігся від мене, – брати, сестри, батьки, баба з дідом, рідне містечко, школи, роботи, – я замовкаю та заплюшую очі. «...Будь ласка, – думаю я, небагатослівна навіть подумки, не в змозі повернутися до нього й зробити перший крок, – будь ласка...» У тиші він промовляє: «Я хочу тобі дещо показати». Він виходить із кімнати, повертається з дзеркалом для гоління, дає мені болючого ляпаса, сідає на край ліжка. Моя голова падає на подушку. Він хапає мене за волосся й тягне, допоки я не зазираю йому в очі. Він піднімає дзеркало, аби я могла подивитися, і ми разом спостерігаємо симетричну пляму, що розтікається по моїй щоці. Я дивлюся на себе, зачарована. Я не впізнаю це обличчя: воно бліде, немов полотно, на якому розквітли чотири смуги, червоні, як бойова розкраска. Він ніжно й обережно торкається їх.

Наступного дня, під час ділового ланчу з клієнтом, я втрачаю думку на середині речення, коли в пам'яті виринає відображення в дзеркалі, яке я побачила вчора вночі. Нестримна хвиля бажання заливає мене так

несподівано, що я навіть відчуваю легку нудоту. Я відсовую від себе тарілку та ховаю долоні під серветкою. Від усвідомлення того факту, що до зустрічі з ним залишилося ще чотири години, мені хочеться залемментувати вголос.

4

І так це тривало крок за кроком. І оскільки ми почали проводити разом кожну ніч; оскільки кожна додаткова зміна була незначною за своєю суттю; оскільки він кохався дуже, дуже добре; оскільки я швидко втратила через нього розум (не лише з фізичної точки зору, але переважно через це), трапилося те, що я несподівано відчула себе – через короткий проміжок часу, деś близько двох тижнів – у стані, що його знайомі мені люди характеризували б як патологічний.

Мені жодного разу не спало на думку назвати це патологією. Я ніколи й ніяк «це» не називала. Я не розповідала про це жодній живій душі. Коли я віддаюся спогадам, здається неймовірним, що це саме я прожила такий період у своєму житті. Я наважуюся лише пригадувати ті тижні як окремий феномен, що залишився далеко в минулому; фрагмент мого життя, нереальний, мов сновидіння, позбавлений жодного значення.

5

«Це незвично для чоловіка – мати котів», – кажу я. «Та невже?» Ми дивимося Кронкайта[5 – Волтер Кронкайт (англ. Walter Cronkite; 4 листопада 1916 – 17 липня 2009) – американський журналіст, ведучий на телеканалі CBS, удостоєний низки престижних журналістських премій.]: приємне знайоме обличчя, що – під належним шаром зовнішньої турботи – назавжди застигло в заспокійливій масці надійного добросердя... Землетрус, що стався на іншому кінці земної кулі, більш близька загроза чергового транспортного страйку, індекс Доу Джонса зріс на два пункти... «Жартуєш? – стомлено каже він. – Ніби я не знаю! Собаки – це зовсім інша історія.

Але в жодного зі знайомих мені чоловіків, які ще не одружені, нема навіть одного кота, а тим паче кількох». «Гм», – кажу я. «Коти – це для дітей або маленьких старих пані, якщо тобі цікава моя думка, – продовжує він. – Або для ферми, або для ще чогось». «Гаразд, – кажу я, – тоді чому...» «Від них немає нічого, крім неприємностей», – перериває мене він. «Принаймні ці не дуже линяють, – невпевнено бурмочу я й врешті кажу: – Ніхто не змушує тебе тримати котів». «Це так кумедно, – каже він. – Це до чортиків смішно, якщо чесно. Ти просто не уявляєш собі...»

У його оселі мешкають три коти, і всі трое однаково невибагливі. Їм байдуже до нього так само, як і йому до них. Він годує їх, щодня наливає їм свіжу воду, змінює наповнювач у лотку і, здається, вважає це своїм

прямим обов'язком; вони ж, своєю чергою, очікують на регулярне надання цих послуг. Між ними відсутній будь-який видимий обмін люб'язностями, окрім, якщо це можна вважати за прояв ніжності, повільної котячої прогулянки його розпростертим тілом та його мовчазної толерантності до такої поведінки (враховуючи майже повну відсутність будь-яких емоцій у kota та чоловіка, дуже сумнівно, що це можна називати так).

Він сидить на дивані. Я сиджу на двох подушках на підлозі, його ноги стоять обабіч моїх плечей, спиною я обперлася на диван, шия та плечі спочивають на його передньому краю; моя голова, закинута назад, лежить між його стегон. Він бавиться з моїм волоссям: вибирає пасмо за пасмом та накручує кожне на пальці; запускає чотири пальці під частину волосся, піднімає його та лагідно прибирає від шкіри; розтирає й дуже повільно робить мені масаж від чола до скронь знову й знову.

Кронкайт бажає нам «на добраніч», і ми дивимося нескінченні шоу: гру, а тоді програму, у якій полісмени то переслідують машини, то потрапляють в автокатастрофи. Кадри, що повторюються знову й знову (наприкінці випуску новин він вимкнув звук), створюють заспокійливий та на диво доречний акомпанемент до історії котів, яку він неспішно розкриває мені.

Перший з'явився в його житті разом із жінкою, що чотири роки тому впродовж деякого часу жила з ним. Вона щойно перевезла свого kota на його квартиру, коли їй запропонували престижну посаду в Цюриху, і вона вирішила емігрувати до Швейцарії. Кіт залишився з ним. Ще кілька місяців він вважав себе лише тимчасовим опікуном тварини, яка від самого початку почувалася, як удома: шолудива, нечесана, з майже лисим хвостом, вона нагадувала дивну палітру кольорів, що не пасували один до одного, мов в одязі, що був популярним протягом останніх кількох зимових сезонів: виготовлений із матеріалу, який дістав загадкову назву «кумедне хутро» та імітував фасон і пошив, якщо не цілком зовнішній вигляд, ранньої американської стьобаної ковдри. Він намагався – спочатку дуже активно – знайти котові нову сім'ю. Але доволі швидко йому довелося визнати, що знайомих людей (дехто з яких міг забрати кошеня, тоді як інші хотіли лише сіамську породу) не так легко ввести в оману, бо їхні дивні візити були геть нетривалими, бо вони аж ніяковіли від думки про те, як конкретно ця істота оселиться в їхніх затишних і зі смаком облаштованих мангеттенських апартаментах. Одного разу він навіть розмістив оголошення в «Таймс». І попри те, що вказав свій домашній та робочий номери, попри те, що оголошення було в газеті протягом п'яти днів поспіль, йому не зателефонувала жодна особа. Час від часу впродовж цих місяців він думав про те, щоб віддати kota до притулку для тварин. Але згодом вирішив відкласти це рішення, принаймні на деякий час. Ця можливість, думав він, завжди в нього буде; а тим часом раптово може трапитися ліпший для kota варіант.

Роком пізніше в нього гостювала одинадцятирічна племінниця, що приїхала до Нью-Йорка на змагання з орфографії, на яких їй не вдалося посісти призового місця. На знак вдячності за турботу, яку він проявив, показавши дівчинці місто, її матір – його сестра – подарувала йому другого kota, очевидно, не давши шансу відмовитися. «Він був просто кошеням, на вигляд не кращим за попереднього, і протягом кількох перших днів він поведився, мов скажений, до того ж і інший не зрадив його появи: вони чубилися й

борюкалися так, що мені здалося, ніби в мене вдома боа-констриктор.
Згодом так чи інакше вони знайшли спільну мову».

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию
(http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22778301&lfrom=362673004) на
ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard,
Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне
МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек,
бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примітки

1

Передмова Франсін Проуз написана до видання «Perennial edition» 2005
року. (Тут і далі прим. пер.)

2

Фалафель (араб.

) – котлетки з бобових, підсмажені на олії й загорнуті в піту із соусом,
овочами та зеленню. Традиційна страва, поширена в багатьох кухнях
Близького Сходу.

3

Стіл у стилі Парсона – модерністський стіл квадратної або прямокутної форми, усі ніжки якого відповідають товщині стільниці.

4

Суспензорій (англ. jockstrap) – білизна, яку вдягають спортсмени й танцівники для підтримки геніталій.

5

Волтер Кронкайт (англ. Walter Cronkite; 4 листопада 1916 – 17 липня 2009) – американський журналіст, ведучий на телеканалі CBS, удостоєний низки престижних журналістських премій.